

کوشش نامنه‌ی

خطاب به هیئت دولت

در آغوش پر مهر

و محبت خورد کردستان را هم جای دهید

هنه گذت، متکبریکه اعلامیه دولت، راجع به آذربایجان منتشر شد کسی نبود که این حسن سیاست دولت را تائید نکند. روزنامه‌ها طی مقالات مسلسل خود این اقدام پست‌پسند و مورخه مخالفه نخست وزیر را ستوده، و نور امیدی در دیدگان اصلاح‌طلبان درخشیدن گرفت و از گوهر و کنار این نکته گوشزد شد که: «**هواقت دولت و توجه نخست وزیر به تنها خطه آذربایجان نباید متوقف گردد بلکه از هر حیث شایسته و ضروری است که عموم مناطق کشور از مزایای قانونی که طی اعلامیه دولت به آذربایجان عطا شده بر خوددار گردند.**»

حکومت ساینده گان مره و سکرات آذربایجان به تهران و آغاز مذاکرات آنان با دولت، از اصل موضوع آذربایجان بر آیه بسیار تردیدگی حکایت میکند. اگر چه از مطالبی که مورد مذاکره قرار خواهد گرفت هنوز اطلاع کافی در دست نداریم، ولی این پرسش را از خود می‌نماییم: «آیا در این مذاکرات به آذربایجان غریبی هم، که اکثریت افکارهای آنرا اگراد تشکیل داده اند، خواهد داد یا نه؟»

خواتندگان محترم و مطالبین باو ضاع جنرالهایی آذربایجان یک می‌دانند که نسبت غریبی این ایسات، یعنی استان آذربایجان غریبی را متعلق کرد نشین تشکیل می‌دهند که مانند نواری سرحدات ایران را در این منطقه مهم محافظت می‌نمایند.

اگراد، ساکنین این ناحیه، به‌دای شهر نشین و بقیه عشایر بزرگ و رشیدی هستند که مستقرین آنها ایلات و عشایر بلالی، میدوی، بروکی، میلان، کود سنی، شکی، هرکی، ذرزا، ماش، بیزان، متکور، کورک، دیموگری و غیره می‌باشند.

اگر به اعلامیه دولت توجه شود دیده خواهد شد که از آذربایجان به دو سه مشکل نام برده شده یکجا آذربایجان در جای دیگر استان و اگر رومانی هر یک از این ایلات دقت خود خواهیم دید که بر حسب اینکه ایالت ویاستان در نظر گرفته شود حدود استفاده از اعلامیه متفاوت خواهد بود بطوریکه اگر اعلامیه را با قانون تقسیمات کشور

انتیاس از روزنامه الجهاد
چاپ شده

۷۰۰ سال است

که کردها برای استقلال جانشانی میکنند

بین‌المللی ثابت نماند و با کمالات جدید و با فشاری برای حصول استقلال خود پایبندی کردند.

نفت مانع استقلال کرد است

موضوع نفت بزرگترین ضربه را بر پیشکر کرد وارد ساخته است. بیکر از عوامل بدبختی این ملت کان های نفت کرکوک و موصل میباشد این ثروت سرشار کردستان و این ماسدن نفت است که باعث شده وطن آنها در آتش نفت بسوزد کشورهای غریبی برای دست یافتن باین ماسدن، در هنگام عدم قرارداد صلح کوشش‌های فراوان کردند و چسب از کشش‌های زاهدانه ت شورایی بین‌المللی بر جدا کردن منطقه موصل از ترکیه و ضمیمه نمودن آن بفرانک تسلیم گرفته زیرا دولت انگلستان به ماسدن نفت موصل فوق‌العاده علاقتند بود و نمی‌خواست که از این منابع صرف نظر نماید

وصیت انا تورتک

کشور ترکیه پس از دست دادن شهرستان موصل موافقت و رضایت نداشت بطوریکه میگویند انا تورتک (مصطفی کمال‌پاشا) به جانشینان خود وصیت کرده بود که «دقیقه‌ای برای افساده شهرستان موصل لافال نه نشینید»

دولت ترکیه با کردها خوب معامله نکرد در سال ۱۹۲۵ چهلوشنفت از رجال و فرماندهان برجسته اگراد را گشته و از بین برد که در میان آنان فرمانده بزرگ، شیخ سید نیز جزه شهبان بود. بنی روسا و فرماندهان کرد را به کناره‌های دریای سیاه مهاجرت داد تا شاید بدین وسیله از لیل بقاصد آسان جلوگیری بعمل آید.

در عراق و در ایران

اگراد هران قیام‌های شدیدی نودند پسنی قیامها هم به نتایج رسیده ولسی آخرین قیام که از طرف ملا مصطفی بارزانی پس از آمد منیر پستواری همدن او به کردستان ایران گردید. در ایران در زمان شاهشاه اگراد در زیر فشار سخت فرار گرفته بودند و این گونه فشارها بود که در ظاهر از قیام آنان جلوگیری کرده بود.

جمعیت اگراد

بر طبق آنچه که از منابع حزب اشتراک بانک جمعیت اگراد پیش از دو میلیون بودیم میباشد که در حال حاضر در شمال هران سکونت دارند. و همچنین قریب یک میلیون در سینه ۶

روزنامه «الاعوام» که از اکثر-الاتشار ترین روزنامه‌های خاور میانه است راجع بوضوح کردستان چنین می‌نویسد:

قیام اگراد

بر طبق گزارشهایی که تا بحال از خاور میانه دریافت شده اگراد خود را برای یک قیام عمومی آماده ساخته و در صدد طغیان هستند. تصور این که اگراد تحت تاثیر تحریکاتی در صدد قیام برآمده باشند دور از حقیقت بنظر میرسد زیرا کردها قدر کمات حقوق خود را نشنیدند داده و دلیلی ندارند که آلت اجسرای مقاومت دیگران گردند.

ملت کرد ممتدسال است که برای استقلال خود تلاش میکند یعنی از روزی که قدرت آقا ره کردن کردستان از کف آنها بدر رفت تا امروز برای بدست آوردن حقوق خود در قیام بپردازند و به بیگانگان میبگاید مسلم و اطاعت نرود بیاورده اند در طول این مدت دیده نقد، حتی یک سال کردها از قیام دست کشیده باشند.

پس از جنگ بین‌المللی سابق بطور رسمی اگراد خواهان استقلال خود شدند و در کنفرانس صلح در نتیجه جنو جهد و کوشش فراوان فرمانده خود زرارال شریف پاشا توانستند حفاظت خویش را به هیئت

دست مشکل است

امروز چشم و گوش مردم باز شده، بهیچ لیت از حقوق قانونی بشری خود صرف نظر نخواهند کرد و هر آینه کتانی هم بافت شود که برایشان قدری تاوریک باشد مریدان نکت بین بدان واقفند و آنها را راعنایی خواهند نمود و قطعی است که در ازای اینگونه راعنایی‌ها نوقمانی هم دارند که ناچار آندست مردمسانی که از راعنایی‌های آنها استفاده می‌کنند باید بر آورده نمایند.

پس اگر این راهنا خود خود باشد بشر ما به دولت ما دولت ما خواهد بود ولی اگر دیگری باشد دیگران اغناوا از کف دولت بدر رفته و با مشکل میتوان آب رفته را بجوی باز آورد. پس بهتر این است که:

«در آغوش پر مهر و محبت خود کردستان را هم جای دهید»

بلم آقای مهندس گوردزی

آیا جنگ جهانی سوم شروع خواهد شد؟

جنگ بین المللی اول و دوم مکتب واقعی آزمایش برای ملل ضعیف و محروم بود و همانطور که دیدیم در ضمن این دو نبرد، تمامی نقاط تاریک سیاست های کهنه و قدیمی روشن و کلیه دول با تمام جهات منفی و مثبتشان بدون نقاب و بدون آرایش بروی صحن سیاست جهان ظاهر گردیدند.

نتیجه جنگ چنین است. و بقیه اگر تصور کنیم باز سیاست های مخصوص و اعمال نظرهای صیبه عده ای میتوانند اوضاع جا نسوز قبل از جنگ بین المللی (۱۹۱۴) و شرایط کلی قبل از دومین جنگ جهانی (۱۹۳۵) را بیجا سمورت سابق در محافل و بازار های سیاسی تجدید کنند اشتباه است امروز همه مردم به تحولات سیاسی و اساسی اجتماع بی برده موجب ضرورت آنرا بیش و کم شناخته اند و به افکار و روش دول مختلف بنام منی آشنا بوده و غیر ممکن است گول عناصر خیالپرست را بچورند.

در هر حال وقتی که همه ملل به اصطلاح (یا دست باز بازی کنند) و به حد های یکدیگر آشنا شوند مجبورا متوسل به مریه موثر برای دومین شکنش ماسهای حیاتی برای وصول به ایدمهای خیالی خود میشوند و بالنتیجه در اثر این امر و تحت تاثیر یک سلسله عوامل اقتصادی و اجتماعی دیگر یقینا دنیا به دو اردوگاه و دو صف متضام تقسیم و بالانجام جنگ بین آنها ایجاد میگردد.

ولی آیا جنگ بین المللی سوم شروع میشود و آیا بدین طرز و یا نمود دیگری و در کجا و چه موقع شروع خواهد شد؟ نیشود پاسخ گفت. ولی باید قبول کرد که چون جنگ یک موضوع تصادفی است وقوع آن نیز تصادفی نخواهد بود.

ولی بطور کلی اگر از اختلافاتی که از سپتامبر سال گذشته (در کنفرانس لندن) بین دول بزرگ با واضحترین ملل شوروی از یک طرف و دول انگلوسا کسون از طرف دیگر در گرفتارند همینطور از مانور های شورهاء امنیت و با از اقداماتی که در هر گوشه و کنار اتفاق می افتد جسی رژیم و در برابر نبراز آتشف سیاسی وضع اقتصادی و روحی اجتنامی فول غمت از جنگ نیز جسی زده و هر دو را از هم کسر کنیم خواهیم دید که وقوع جنگ خصوصا در روزهای نیره و خرابی اخیر کمی بید بنظر میرسد.

مهمای صلح

در نتیجه جریانات چابوز اخیر امروز در مرکز قدرت یکی بلوک انگلیس و امریکای دیگری اتحاد جماهیر شوروی در دنیا وجود پیدا کرده است ولی قلمرو و نفوذ دول انگلوسا کسون که بر مناطق وسیع مانند حوضه اقیانوس آرام و اطلس قاره امریکا، مدیترانه، خاورمیانه، در جنوب شرقی آسیا، مجمع الجزایر مالزی اقیانوس هند است با اینکه از لحاظ کمیت یا منطقه نفوذ شوروی تا اندازه ای قابل مقایسه است اما از نظر کیفیت چون یک سلسله از کشورهای که دارای رژیم اجتنامی اشر شوروی هستند تا مدتی پایدی

دنیا و ایران در خفته پیش

بسی این کشور گراپده اند تعدا ملی در دو گنه ترازی سیاسی جهان ایجاد کرده اند و این تبادل در محیط دوستانه سابق اختلاف نظر های صیبه بوجود آورده و دنیا را با شتاب به سوی جنگ پیش میرد.

دوره حل

برای اینکه بتوان مراب این وضع در هم ریخته و آشوب که سرانجام منجر به شرط صلح و آزادی خواهد شد فقط دو راه حل موجود است

۱ - دول معظم اختلاف نظر هارا کنار گذاشته و با کمال صیبهت باهم همکاری کنند و بدین ترتیب با کسی گذشت واقعا نشان دهند که برای مصالح خود پرستانه غیبت و تثار نسبتند

۲ - چون دنیا از هر نظر به یک سازمان بین المللی صحیح احتیاج دارد - سازمان مللی را واقعا تقویت و موانع خیالی را از سر راه این پایگاه نورترغ نیابند

در غیر انتخاب یکی از این دو راه حل وقوع جنگ محتمل است

از ایران

مشکل آذربایجان چگونه حل میشود؟

انتشار ابلاغیه دولت در مورد آذربایجان وحل مسألت آمیز این قصبه که هدف کلیه میهن پرستان واقعی بود از هر نظر یک قدم اصلاحی محسوب می شود و بدیهی است با اعتباراتی که در حدود قوانین موجود به اهالی آذربایجان داده شده اند تجدید حیات و یک پیکر ستاخیز ملی بیش و کم دو هفته جا اعلام گردید.

در اعلامیه دولت اختیار چند اداره مللی به خود اهالی واگذار شده موضوعا زبان آذربایجانی و پارسی را زبان ملی و همینطور نهایت سازمانهای دمکراتیک در حدود قانون اساسی مجاز شناخته شده است.

در هر حال پس از صدور این اعلامیه فوراً آقای تسلی بیکیچیان نماینده سابق مجلس (۱۴) برای مذاکره با آقای پیشه وری به ایگزیریز رفته روز گذشته نیز آقای پیشه وری به طهران نمایندگی مردم آذربایجان به طهران وارد شده اند بهر صورت حل مسألت قضیه آذربایجان که شامل قسمتی از نواحی اهالی کسرستان نیز میباشد مورد تقاضای ما است

غرب منتظر است!

نظر به صریح دولت در جلسه مطبوعاتی که ۳ نسبت به تقسیم و بسط آمال آذربایجان در دیگر استانها نیز اقداماتی بعمل خواهد آمد - پاسخ انتظارات حق ما کتب غرب است.

در دنیا چه خبر است

باز هم از شورهاء امنیت شورهاء امنیت پس از یک سلسله مذاکرات مفعول بالاخره تصدیق گرفت که مسئله ایران تا ششم ماه مه در دستور شورهاء باقی ماند پس از آن این تصدیق گرومیکو نماینده شوروی با حال اعتراض از جلسه خارج و اظهار کرده که در مذاکرات آینده راجع به ایران شرکت نخواهد نمود و گفت در هر گوشه گوشش بنظور اینکه ایران بصورت بولروانج و وسیله مبارزه در آید باشکست قطعی مواجه خواهد شد.

بهر صورت پس از عقبه ایران بشکایت دلستان که رژیم کنونی حکومت اسپایا برای صلح بین المللی خطرناک تشخیص میدهد رسیدگی شده است.

سر الکساندر کادوکان نماینده بریتانیا با اعزام کمیسیون برای تحقیق بیشتری در این قضیه موافق بود ولی نماینده شوروی صریح مخالفت و گفت هیچ دلیلی ندارد که کمیسیون اعزام کنند زیرا از آفتاب روشن تر است که بقایای عناصر فاشیست در اسپایا به فعالیت های کثیف خود ادامه می دهند در هر حال در جلسه گذشته اینطور تصمیم گرفته شد که کمیونی مواد ادعای اسپان را بررسی و نتیجه را به جلسه آینده گزارش دهد

سخنانی که در اطراف انجمن پاریس شنیده میشود

از سینامبر سال گذشت که انجمن وزراء امور خارجه در لندن تشکیل شد آن هم آهنگر کامل دول متفق که سر انجام به پیروزی بر علیه خصم مشترک منتسب گردید تا امروز کاملاً جای خود را به اختلاف نظر کامل داده است

بهر صورت با اینکه مردم پیشرو کم به این ماجراهای دوستانه انس گرفته اند مهربا حق دارند از خود بیرون آریا باز نامه دارد که دول عضو سازمان در شورا امنیت جهانی دور هم جمع شوند

دلیل باز آن نیز حاضر بودن نماینده بین است و در خصوص اداره امور آلان نیز با اینکه فرانسه بنیابت مشتاق است که در اطراف آن تقسیس گرفته شود در شورهاء ثبت شده است کلارکت را پس فعلی تصور می رود منحصر بر بررسی بیانی صلح با هسکاران سابق آلمان و تنظیم عهد نامه های صلح و توجه به مسئله فرامات ایتالیا است

شناختند از این جهات می بایستی به یک سلسله اختلافات نظر دیگر نیز که وجود پیدا نموده رسیدگی شود ولی این بیانیها در کنفرانس صلح پذیرفته خواهند شد یا غیر و دول کوچک چه عکس العملی از خود نشان میدهند معلوم نیست

بهر حال ۰ سر نوکت صلح بستگی به این انجمن دارد و اگر اشتباهات گذشته باز تکرار شود عهد نامه های نظیر بیبان روسای منتهی گردد با این انجمن هم بدون اغل نتیجه خانه باید صلح در خطر خواهد افتاد

قانون اساسی جدید فرانسه

مقت گذشت مجلس موسسان فرانسه با ۳۰۹ رای موافق ۲۴۹ رای مخالف قانون اساسی جدید فرانسه را تصویب نمود با این تصویب جمهوری چهارم فرانسه پایک مجلس (مجلس عمومی) اداره خواهد شد

قانون اساسی قدیم فرانسه که پس از ۱۷۸۹ و دیگری در ۱۸۷۵ تصویب رسید فرانسه را مجبور بوجود دو مجلس (سنات و دپوتان) نموده بود ولی طبق این قانون دولت فرانسه با یک مجلس کار خواهد کرد

قانون اساسی فوق در روز ۰۰ (پنجمین) برای تصویب به آراء عمومی مراجعه خواهد شد و در این هفت مبارزات احزاب سیاسی فرانسه بی اندازه مجیب شدید بود

یکمشت اخبار تازه و خواندنی

ببین پس از ملاقات با ژنرال «اسوتس» امروز بارش بر در کنفرانس شرکت کند - اعلیحضرت پادشاه خردسال عراق به لندن می رود و چهار ماه در آنجا میماند جلسه اخیر شورهاء امنیت که در کاخ ولو گرامبورگ تشکیل شد بیشتر در خصوص نیروی دریایی ایتالیا صحبت شد و تصمیم گرفتند که زیر درباریهای ایتالیا را باید غرق کرد و خراب نمود و از نیروی دریایی آن منحصرا باید نبرد ناوهایالی بنامه اهالی دم یا ۲۳۵۴۰ رای بنفع تشکیل رژیم جمهوری رای داده و این رژیم جمهوری از این پس در ایتالیا برقرار خواهد شد - افغانستان ۵۰۰۰۰ تن کندم - هندوستان مساعدت می کند - هیت نمایندگی انگلیس در دغلی جنبه اعلامیه منتشر کردند که حاضرند با اسپانیا احزاب ملاقات کنند با او آم سانیا یکی از بانوان آزادیخواه هندی در لندن طی لفظی اظهار کرد در جهان آزاد فعلی شورهاء امنیت باید آزادی زانها را تصویب کند

مفاره دزدان

- ۱۹ -

او دوا اینجا به تفسیر انجیل برای مردم مشغول شده بود و در نتیجه این موعظه ها هدایا با او دشمن شدند تا آنجا که او را گرفته بنگانه تلینگانه سوء برندان انداخته و حبس باکارهای اجباری و سخت محکومش کردند اما او در زندان هم دست از وظیفه خود نکشید و تا میتوانست در میان زندانیان بیعت و موعظه مشغول میشد.

ماریتو خیلی ضیف بود هرگز نمی توانست در مقابل سختی های زندان مقاومت کند. او از این همه مشقت کویچکترین شکایتش نکرد. سیر و حوصله و ملاطفت او سرمشن بزرگی برای من بود در همین حال بسبب مشقات طاقت فرسا بعضی مریض شد در وقتی که تازه از مرض برخاست بود مأمور مواظبت او بوی امر کرد که تیریزرگی را بردارد بیچاره در حین بلند کردن این تیر سنگین از کثرت وزن آن بر زمین افتاد و دیگر نتوانست تیر را بردارد. یکی از محافظین با او نزدیک شد و او را زد. بی اختیار فریادی از غضب از گلوئی من خارج شد اما بایک حرکت سر مرا امر بسکوت داد. بیچاره دراز این ضربات دوباره با شدت بیشتری بسیار شد. اما این باو مرض بر او افتاد آمد او با شکایت داشت من هرگز نمیتوانم شم و غصه خود را از این حاده استغناک برای شما شرح دهم در آنوقت بود که دیگر هیچکس نداشت آری مرگ ماریتو ضربت سختی بر سر بیکر من وارد ساخت تنها یاد آزار آن دوست گرامی این کتاب کوچک است که گاهی میخوانم و بیاد او میمانم

اولفانی که خود را از نظر محافظین مستور میداشتم خوشترین لحظات زندگانی من بود زیرا در آن موقع این کتاب را بازمیکردم و با خواندن آن غم و غصه ایزابل میشد. در آن وقت دیگر موقع سازت من سر آمده بود، نفته های منهد برای آتیه میکشیدم خیال داشتم با دلگسنان مسافرت کنم. از طرفی بی میل نبودم که دوباره بنابیل بر فردم زیرا هو آنجا میتوانستم از رفتن پدر بزرگم که هنوز زنده بود کسک گرفته بنصبیل طلب بردازم. اما تنها چیزی که مرا از تعجب این امکان باز میداشت وجود برادرم در میان راهزنان بود میخوانستم خبر دهائی خود را برای او میرسم. من بطور میکشتم که این مجسم دزدان جای نظرها لاکمی است و اگر آنجا بروم خود و برادرم بالاخره نابود خواهیم شد.

در این لحظه مرا از اسکوت راغابیل استناره کرده چنین گفت: آیا شما فکر نمیکردید که باین ایسان و توی سی توانید در میان راهزنان بی دین و ناسد زندگی کنید و آبا خیال میکردید که مسکن است مورد غضب مالتو واقع شده و توسط شرابو بگیریید.

خبر من هرگز چنین فکری نمی توانم بکنم زیرا برای خاطر او بود که من شش ماه زندانی بسودم و اگر چنین نمیکردم او را گرفته بودند و

دیگر امروز در فید حیات نبود من فکر میکردم که لابد این خوبی مرا بشاطر خواهد داشت و آنکسی من در مقابل وظیفه خود که عبارت از بیرون آوردن برادرم از جامه آمان بود فکر خطر را نمی کردم. باین چپنه راه اقدام و اینک می بینید که اینجا هستم و تا میتوانم برای اجرای نقشه خود میکوشم.

هراس مجددا از راغابیل پرسید: راهزنان چگونه شما را پذیرفته اند و اقبال گت اینها با مسرت استعجاب فراوان کردند اما وقتی به آنها گفتم که نان خود را خود بدست آورده و داخل زندگانی جنایت آمیز آنان نخواهم شد دچار تعجب شدند. مالتو با غضب از من پرسید که مبادا جاسوس دادگستری شده باشم. من با کمال صداقت برای او شرح دادم که چگونه به خاطر او اسیر شده و نیز چگونه حاضر نشدم حتی در مقابل خلاصی خود جای آنها را بسویروین دولت نشان دهم. باو گفتم که قلع علاقه برادرم مرا باین کار واداشت. چند روز اول برای من بسیار خوب بود اما وقتی راهزنان دیدند که من با نظر تبعیح به عدلیات جنایت کارانه آنان نمی نگرم آنها هم مرا بچشم دیگر می نگرینند.

هراس دوباره پرسید: برادر شما بحرف هایتان گوش داد؟
راغابیل اندکی تأمل کرده پس از آن گفت: خیال میکنم که وجدانش به یاد خود. او تصمیم های بزرگ میکیرد اما در موقع عمل بی اوداکی و سستی بر او غلبه میکند با وجود این من از او نا امید نیستم و امیدوارم که خدا بالاخره خواهش های مرا اجابت کند.
هراس با صدای ضعیفی گفت: بپدر حال امیدوارم که او هم مانند شما یک نفر مرد با ایسان و راستی شود.

لبخته ای از مسرت چهره راغابیل را روشن کرده و رو بهراس نوده گت: دوست من، همت و شجاعت و به پیش و بسبب برادرانه دست محسوس جوان را نشرد.

مراجعت بگرامناشاه

آقای دکتر نصرت شاه صدریان که متخصص در جراحی و بیماریهای چشم، گوش و حلق و بینی میباشند و اشرا برای تکمیل لوازم جراحی و چشم پزشکی بطهران آمده بودند پس از تهیه وسایل کامل و لوازم برتن بخصوص جهت منالجه ترانم به کرمانشاه مراجعت نمودند. امید است با سواپن دست و سلاقتی که دارند پیش از پیش دو خدمات خود به جامعه موفق گردند.

تاریخ ناپلئون

در ۱۸ جلد
تألیف آقای فریدون زفر
اردلان
بزودی منتشر میشود

اهلامیه دولت راجع به آذربایجان

از بدو تشکیل دولت فعلی که امور آذربایجان محل اعتنا و تسوج مخصوص قسراو گرفت و اصلاحات آن سامان جاب نظر بود پس از غورو مطالعه در منویات آن هبوطان گرامی هیئت وزیران تصمیم گرفت تا حدی که قانون اساسی و سایر قوانین موضوعه بقوه مجریه اجلازه میدهد آمال ساکنین آن استان بر آورده شد و با آموزش باز آن هبوطان مزبور را پذیرفته و بوجدت واخوت دعوت نماید.

این است که تصویب نامه هیئت دولت که در این موضوع صادر شده برای اطلاع عامه ذیلا نقل میشود:

اختیاراتی که در قانون مصوب ربیع الثانی ۱۳۲۵ قمری بموجب اصل ۲۹ و ۳۰ و ۳۱ و ۳۲ و ۳۳ متمم قانون اساسی برای انجمن های ایالتی و ولایتی تصویب شده در آذربایجان بطریق ذیل تصریح و تأیید میگردد:

۱- روسای کشاورزی و بازرگانی و پیشه و هنر و حمل و نقل و معنی و فرهنگ و بهداشتی و شهریاری و دواتر دادوسی و دادستانی و ناظر دارائی بوسیله انجمن های ایالتی و ولایتی انتخاب و مطابق مقررات احکام رسمی آنها از طرف دولت در تهران صادر خواهد شد.

۲- تعیین استاد از با جلب نظر انجمن ایالتی با دولت خواهد بود و نصب فرماندهان نظامی و زاندهار مری از طرف دولت بعمل خواهد آمد.

۳- زبان رسمی آذربایجان مانند سایر نواحی کشور ایران فارسی می باشد و کارهای دفاتر و ادارات های معنی و کارهای دواتر داد گستری بزبانهای فارسی و آذربایجانی (ترکی) صورت میکیرد اما تدریس در پنج کلاس ابتدائی در مدارس بزبان آذربایجانی صورت میکیرد.

۴- هنگام تعیین عایدات مالیاتی و اختیارات بودجه کشور دولت دوباره آذربایجان ضرورت بهبود آبادی و عمران قهرها و اصلاح کارهای فرهنگی و بهداشتی و غیره را در نظر خواهد گرفت.

۵- فعالیت سازمانهای دموکراتیک در آذربایجان و اتحادیه ها و غیره مانند سایر نقاط کشور آزاد است.

۶- نسبت باعالی و کارکنان و موکراسی آذربایجان برای شرکت آنها در هیئت دموکراتیک در گذشته تخفیفات بعمل نخواهد آمد.

۷- با افزایش عده نمایندگان آذربایجان به تناسب جدیت تحقیقی آن ایالت موافقت حاصل است و در بدو تشکیل دوره پارلاردم تخفیف پیشنهاد لازم در این باب بپنجلست تقدیم خواهد شد که پس از تصویب کسری عده برای همان دور انتخاب شود.

نخست وزیر - قوام السلطنه

ستندج
۱- فشارگرانی اجناس و مخصوصا مواد غذایی مردم را وادار به شکایت های متعدد نموده بطوریکه اطلاع میرسد فعلا در بهای نان تری داده شده نان لواش یکسمن پنج چارگی ۱۲ ریال و نان سنگک ۱۰ ریال شده است
بهای چای قهوه خانه های شهر بدین ترتیب معین شده چای شیرین هر پنجمان یک ریال و چای باقنه ۷۰ پنتار
۲- از تاریخ ۲۵ و ۲۵ و ۲۵ جسامه ستندج بهندان پس از پنج مساء تعطیل باز شده و رفت و آمد از این راه مجددا شروع گردیده است.
سفر
۱- برای اجناس نرخ هائی معین شده ولی گوش کسی بدعاکریست زیرا در تعیین نرخ قیمت خرید و وضیت هومی تجارتی دو نظر گرفته شده
۲- بست خیلی دیر برسد
۳- هرج و مرج و اختادی اداره غله و نان ادامه دارد
۴- وضیت فرهنگ باعث پاس و نوبدی کامل میباشد.
۵- رسول ولی آقای چاقو کش مدتی است مزاحم مردم شده و با وجود شکایت متده و پرونده های جنائی هنوز تحت تعجب قرار نگرفته است.

تشکر از جناب آقای نخست وزیر
نامهای به منضمون ذیل نامشای ۵ نفر از محترمین و بازرگانان تهران به آقای نخست وزیر نوشته شده و یک رونوشت هم به اداره روزنامه کوهستان ارسال گردیده است:
۱- شهرداری با عناصر جوان و تازه کاری که به فعالیت مشغول شده اند افکار هومی را بخود جلب کرده است. مردم گاه از خود می پرسند آیا ایسان میتواند اصلاحی کنند و قدمی بردارند یا نه؟ هنوز چندی نگذشته علامت و آثاری از اصلاحات و فعالیت شهردار بطور بیوسنه است از جمله با انتخاب آقای دکتر مهدالحمین اردلان به ریاست و وجود آقای دکتر ظلی در معاونت بهداشتی شهرداری میتوان امید وار بود بزودی اصلاحات اساسی در بهداری شهرداری تهران آغاز خواهد شد.
ما وظیفه خود میدانیم از جناب آقای نخست وزیر و آقای مظفر فیروز و اقبال شهرداری تهران از این حسن انتخاب تشکر نموده با اطلاه که از کار دانی پزشکان نامبرده داریم قطع داریم در صورت تقویت و کمک شهرداری منویات اصلاحی جناب آقای نخست وزیر که دست با اصلاحات داخل زده اند در بهداری شهرداری نیز صورت عمل خواهد گرفت

خبری از انجمن بهداشت کردستان

خبری از

روز چهارشنبه گذشته نماینده گان انجمن بهداشت کردستان « از آقای وزیر بهداری ملاقاتی نموده و توجه ایشان را به نکات ذیل معطوف داشته :

۱ - بودجه سال ۱۳۲۵ بهداری کردستان و افزایش اعتبارات آن نسبت به سنوات گذشته .
۲ - لزوم اجراء يك نفر پزشك جراح كه ساكنين كردستان براي كوچكترين عمل جراحی محتاج به مسافرتهاي خارج از كردستان و صرف هزینه های فوق العاده نگردد .

۳ - ازدواج درمانگاهها در نواحی خارج از شهر و در بخشها .

۴ - تهیه لوازم و اثاثیه ضروری برای کلینیک درمانگاههای کردستان .

۵ - مبارزه با بیماری آبله به طور جدی . برای انجام این منظور نمایندگان انجمن بهداشت کردستان پیشنهاد نمودند که بجای اجراء يك نفر مامور آبله کوب بهر بخش بهتر این است که تست آبله کوبی به ترتیب در هر بخش شروع شده و کلینیک مامورین آبله کوب کردستان بطریق دست جمعی تحت نظارت يك نفر پزشك مشغول آبله کوبی گردند و بدین ترتیب پس از این که آبله کوبی يك بخش تمام شده به

بخش دیگر بپردازند زیرا با این طریق اولاً اطمینان حاصل خواهد شد که عمل آبله کوبی بطور کلیه کالتری در ناحیه ای انجام شده تا بجا چون عمل تحت نظارت يك نفر پزشك خواهد بود نتیجه عمل رضایت بخش تر بوده و اقدامات بی رویه ای که ممكنست از طرف مامورین آبله کوب انجام شود از نظر سوء استفاده و غیره تقلیل خواهد یافت .

۶ - موضوع نقل و انتقالات مامورین فنی بهداری کردستان . چون مشاهده شده که تعداد مامورین فنی در سنوات اخیر تقلیل یافته و هر ماموری که از کردستان بجای دیگر منتقل شده دیگر کسی بوسی او استخدام نشده از این جهت انجمن پیشنهاد نمود که هر نقل و انتقالی که بعمل آید محل آن در بهداری کردستان معطوف باشد تا بتوان بجای کارمند منتقل شده مامور فنی دیگری بکارگذاشت

آقای وزیر بهداری روی اسکاوت ششکانه فوق کلاسا موافقت فرموده و عهده داند حداکثر مساعدت و کمک را بعمل آوردند .

ولی توجه به يك اصل کلی ضروری و حسی است و آن این است که وزارت بهداری با بودجه و اعتباراتی که دارد فعلاً نمی تواند کلیه نیازمندیهای ساکنین ایران را از لحاظ تأمین بهداشت عمومی رفع کند بلکه تأمین بهداشت هر ناحیه مرهون چابکها - علاقه و کمک ساکنین آن ناحیه است .

واضح است هر قدر ساکنین ناحیه ای علاقه به تأمین بهداشت خود نشان بدهند و کمک های مالی بنمایند و اعتبارات در عمل مامورین بهداری داشته باشند وزارت بهداری بیشتر متوجه آن ناحیه شده و به تقاضای آن در رفع نیازمندیهای ایشان رسیدگی خواهد نمود .

برای روشن نمودن این موضوع کافی است مثالی ذکر کنیم . فرض میکنیم وزارت بهداری مثلا مقدار زیادی دارو به کردستان فرستاد اگر این دارو ها بصرف واقعی خود رسیده هم وزارت بهداری درصدد خواهد بود که در وقتان دیگر هم باز دارو بفرستد و هم میتوان حسن جریان امر را بوزارتخانه نامبرده گوشزد نموده تقاضای تجدید اقدام نمود

ولی اگر دارو ها فرستاده شد ولی بجای مصرف واقعی در دکان ها در دست دلالها ، در داروخانه ها ، در مغز پزشکان و غیره به فروش رسیده قطعی است خارج از اصناف خواهد بود

اگر از وزارت بهداری تقاضای ارسال مجدد دارو شود و قطعا اگر وزارت بهداری هم به سوء جریان مصرف دارو مستحضر شود هر قدر هم کوشش بنمایند موافقت نخواهد داشت که مجدداً دارو بفرستد و مورد استفاده دلالها و سوء استفاده کارمندان واقع گردد .

برای اینکه اقدامات « انجمن بهداشت کردستان » در تهران نتیجه مؤثری برای ساکنین کردستان داشته باشد همکاری عموم طبقات ساکنین آنجا ضروری و لازم است .

۱ - انجمن ولایتی باید در عمل بهداری نظارت کامل داشته باشد و هر ایرادی که در قسمت های بهداری مشاهده شود متوسلین آن نگردد و اصلاح فوری آنرا جدا بخواهد . بعضی اوقات

مس از مامور و از طرف اجرای کار است که با این قسم نظارت و جدیت مرتفع خواهد شد بعضی اوقات قسمی از نبودن وسیله و اسباب کار است آنرا باید تهیه و در نظر گرفت هر قدر ممکن است از وزارت بهداری برای رفع آن کمک گرفت بقیه را باید مردم کمک بکنند رفع شود . پس بدین طریق می بینیم که يك وظیفه حساس و مهم بعهده انجمن ولایتی است .

۲ - پزشکان مقیم کردستان آقایان پزشکان مقیم کردستان باید همگامی صمیمانه با یکدیگر داشته باشند مثلا « انجمن بهداشت معلی » تشکیل دهند در اطراف بهداشت همگامی کردستان بوسی نمایندگانی و با یکی یکی مورد شور و مطالعه قرار دهند و برای سر کار برنامه ای تهیه نمایند آنچه را که مربوط به کمک وزارت بهداری است

میتوانند و « به انجمن بهداشت کردستان » دوتهران بنویسند تهیه نمایند مردم را تشویق به کمک مؤسسات بهداری نموده در صورت امکان بیارستانی ملی ایجاد نمایند برای تهیه آژانسگاههای که مورد احتیاج حسی کردستان است

قد علم کنند اگر مقهور است خودشان کمک های مالی بنمایند و از دیگران هم که بداند کلامشان در آنها مؤثر است کمک مالی بگیرند و به مردم نشان دهند که وظیفه وجدانی و انسانی پزشك تنها درمحلک نشستن و پذیرایی از بیماران نبودن نیست بلکه در مواقع ضروری هم پزشك قادر کار و دارای گذشت میباشد .

۳ - ساکنین کردستان - ساکنین

زمزمه انتخابات

« تشکیل شورای عالی انتخابات »

چند روز پیش باقی مانده که ارتش سرخ خاک ایران را بنگلی تحلیه نماید و با تحلیه افسران از ارتش های بیگانه انتخابات باید آغاز گردد .

از این جهت آقای نخست وزیر برای نظارت بر امر انتخابات از آقایان الهیار صالح - معالی - موسوی زاده و سید هاشمی کلبه گیل دعوت نمودند که شورای بنام « شورای عالی انتخابات » تشکیل داده وظایف ذیل را بر عهده گیرند .

۱ - نظارت در تهیه مقدمات انتخابات

۲ - نظارت در اعمال مامورین دولت در نقاط مسئله کشوری بنظور تأمین حسن جریان انتخابات .

۳ - جلوگیری از هر گونه اعمال نفوذ داخلی و خارجی و علامه مبادرت بکلیه اقدامات منتهی و راه نمایی دولت جهت تأمین بیطرفی کامل در انتخابات و حسن انجام آن وسعت عمل مامورین مربوطه .

اولین جلسه « شورای عالی انتخابات » روز چهارشنبه گذشته بناخورد جناب آقای نخست وزیر و آقای مظفر تبریز تشکیل گردید و آقای غوام السلطنه منظور از دعوت را اینطور اظهار نمودند :

« البته آقایان مستحضر هستند که بعد از تحلیه ایران از ارتش خارجی باید طبق مقررات قانون انتخابات دوره بازردم آغاز شود . و چون این امر بسیار مهم و حیاتی که در سروشت ایسه سرر بی نهایت مؤثر خواهد بود ، مورد توجه مخصوص اینجانب است مقصود هشتم

که انتخابات در نهایت آزادی بدون تحمل هیچگونه مداخله از طرفی عمال داخلی و خارجی در نهایت صحت و بی طرفی جریان یابد در نظر گرفتن شورای معسومی بصورت آقایان تشکیل دهم و انتقاد دارم آقایان با نهایت جدیت در این امر

کردستان باید بدانند که اگر مؤسسات مرتب بهادار داشته باشند وسیله آنها خود را در برابر بیماریهای خطرناک ایسه کرده اند بنابراین برای نجات خود و هم لوهان خود اگر کمک های مالی بنمایند جای دوری نخواهد رفت کسی است که بخرد و به آن افراد بیچاره ای که دارای قدرت مالی نیستند نودمانه آنها بیکه استطاعت بیشتر دارند بیشتر باید کمک کنند آنها بیکه کمتر ، کمتر زیرا تا بنیه مالی فراهم نشود بهداشت تأمین نخواهد گشت داشتن پزشکان حائز داروخانه های مجرب آزمایشگاه بیارستان ، سرویسهای بیمار و این مؤسسات و غیره مستلزم خرج است و این مؤسسات وقتی در متعلقه ای درست شد و کار کرد نتیجه اش عاید ساکنین آن منطقه خواهد بود .

پس بنایه همگی تصمیم بگیریم کمک کنید تا باخواست خود اونی وسایل کافی تهیه کنیم و تا اندازه ای که مقدور است شغل اشاعه بیماریهای گوناگون و مرگ و میرها را از سر هم ولایت های خود گم نمائیم .

مهم ملی با دولت تشريك مسامی نماینده پس از ایراد بیاناتی از طرف آقایان بافتان آراه آقای الهیار صالح بست منشی کل شورای عالی انتخابات تبیین و مقرر گردید که در محل نشستوزیری دفتر شورای عالی انتخابات را تشکیل داده مشغول انجام خدمت گردند .

باید دانست که با این اقدام آقای نخست وزیر بار دیگر علاقه مخصوص خود را به حل مسائل اساسی مملکتی نشان داده و با انتخاب شخصی که اکثریت مورد اعتماد کامل مردم هستند نظارت در امر انتخابات دوره بازردم را تأمین نمودند

« مانطور که آقای نخست وزیر نیز تذکر داده اند امر انتخابات ، امری است حیاتی و تا انتخابات از روی بی طرفی در نهایت آزادی انجام نشود نمایندگان واقعی ملت در مجالس جمع نخواهند بود حال که دولت مصمم است به تلافی اندر از گذشته مردم را در انتخاب نمایندگان خود مضار بگذارد و در نظر ندارد بر خلاف میل و اراده مردم ششای عیب و غریب را بر آنها بنام نماینده تحمیل کند مردم باید از این فرست استفاده نموده سعی کنند از روی دقت و حسن نمایندگان واقعی خود کسانی را که مورد اعتماد اطمینان آنان است انتخاب نمایند قطعی است که انتخابات آزاد به مذاق و کلاهی بدون موکل اندر از گذشته خوش خواهد بود و شک نیست که ایشان باین اساسی ها دست بردار و نا امید نبوده آخرین تلاش خود را خواهند کرد تا شاید باز هم افسار ملت بدست را به چنگ بگیرند و بیاید بخش میرسد که وسوسه های هم سکنه و باز درصدد اغفال مردم بر آینه ولی باید مردم بیاد باشند و غریب آنها را لغورند

آن منصر کشیدی که در تمام مدت نمایندگی معالی را در تلاش زد و بنیه و سوء استفاده بوده دیگر بایه بیخسلی واد بایه

آن اشعاسی که بحق نمایندگان واقعی مردم را غصب کرد و در تمام دوره و کالت حتی يك قدم کوچک برای مومنین اسی خود بر نهاده اند دیگر نباید بجزارت و هوس نمایندگی کنند

آن فردیشی که برای تحمیل عنوان خود بر مردم ، دوستان ، گمان و آفتابش را و بنام مامور وزیر میس اداره و غیره انگل ساکنین ناحیه ای آورده دیگر بایه فکرو کالت را به گورد ببرد

اکنون وقت آن رسیده که مردم خود را از شر این ذالوهای اجتهامی برای به نجات داده با انتخاب اشعاسی که مورد اطمینان آنهاست بایه اصلاحات آیتند - استوار سازند

روزنامه هر قدر خوانند بیشتر داشته باشند مؤثر تر است .

اگر به نامه کوهستان علاقه دارید مردم را بخوانند آن تشویق کنید

روزنامه هر قدر خوانند بیشتر داشته باشند مؤثر تر است .

اگر به نامه کوهستان علاقه دارید مردم را بخوانند آن تشویق کنید

روزنامه هر قدر خوانند بیشتر داشته باشند مؤثر تر است .

اگر به نامه کوهستان علاقه دارید مردم را بخوانند آن تشویق کنید

روزنامه هر قدر خوانند بیشتر داشته باشند مؤثر تر است .

اگر به نامه کوهستان علاقه دارید مردم را بخوانند آن تشویق کنید

روزنامه هر قدر خوانند بیشتر داشته باشند مؤثر تر است .

اگر به نامه کوهستان علاقه دارید مردم را بخوانند آن تشویق کنید

روزنامه هر قدر خوانند بیشتر داشته باشند مؤثر تر است .

اگر به نامه کوهستان علاقه دارید مردم را بخوانند آن تشویق کنید

روزنامه هر قدر خوانند بیشتر داشته باشند مؤثر تر است .

اگر به نامه کوهستان علاقه دارید مردم را بخوانند آن تشویق کنید

روزنامه هر قدر خوانند بیشتر داشته باشند مؤثر تر است .

اگر به نامه کوهستان علاقه دارید مردم را بخوانند آن تشویق کنید

روزنامه هر قدر خوانند بیشتر داشته باشند مؤثر تر است .

بلام آفتاب معده مردوخ آیتاف کردستان

کرد و کردستان سنه اردلان

۱۳۰۴

خبر این قضیه بسیم والی میرمدوالی سر بنیاد آدم از امام جمعه میفرستد که حسابا باید فرود آید مسجد جامع برود و اگر سابق برایت کشته‌داری همراه داشته فردا احضار با خود ببرد و منفردا باید بسجده برود پشت سر این بیخام نیز چهار همراه توپ بالای قلعه حکومتی کشیده با چهار باره‌رو پول سیله بر میگردد و ووشهر و مسجد درجه می‌بندد که اگر سر و صدائی از شهر بیاند شد شهر و مسجد را بتوپ بیند دیلاوه یکمده تقدیمی داهم با اجزای فرار شاهانه در اطراف مسجد فرار میدهد که اگر مدائی در بیارود با دستنی دواز کنند غورا بزند پس از تهیه این مقدمسات که اهالی مستعز می‌شوند هودما برسم مسولیا نهایت آرامی و سکوت بسجده رفت ساز خود را میگذازند جز یکمده ملجراجو که از ترس و الی پناز نس اوله پس از گذاردن فریضه جمعه و مراجعت سلج شیخ جمال‌الدین پندل خود فوروالی آدم میفرستد آن اشخاص را گرفته بهار الحکومه میرسد بعضی را تئیه و چینه نفر را تئیه و سلسله جنبانهارا مکلف برتن منزل مشارالیه می نماید که از او سلطوت بخواهند در تاویح ۱۲۵۰ نیز مرض طاعون بشهر سته‌دل سرایت کرده اهالی متفرق می‌شوند خسروخان نیز از شهر خارج می‌شود و در هزار قدمی شهر شیبه و خرگاه میزند بالاخره مرض مذکور مبتلا شده و در دوم ربیع الاول همان سال در سن ۲۹ سالگی تاام از دنیا در میگردد و از اهالی متجاوز از هشت هزار نفر بآن مرض تلف می‌شوند از جمله الله ویردیخان پسر نظر طلیهان و طیاراد سلطان پسرش و چند نفر دیگر از اهلانم کردستان نیز بهمان مرض متوفی می‌شوند

حکومت رضاقلی خان اردلان

پس از فوت خسروخان والی رضا ظلیهان پسر ارشدش که از (حسن جهان) خانم والیه دختر فضلعلی شاه متولد شده بود در سنه (۱۲۵۰) در سن ده‌سالگی برسنه حکومت استغراز بانه و فرمان حکومت او مصحوب حاتم خان شهاب‌الدوله و شاهزاده فتح‌اله میرزا برادر والیه و نایب یکم خانم خواهرش روانه شده شاهزادگان چند روزی برای ادای مراسم عزاداری و ایلاخ فرمان حکومت باهالی توقف کرده بعدا مراجعت نموده اند متسی خود والیه با وزارت میرزا فرج ال وزیر متکفل کلیه مهام و امور سکونتی میشود در این هنگام شاهزاده اردشیر میرزای رکن‌الدوله که حاکم گروس بوده بحیال تسخیر و تصرف کردستان اقدام با ساهی منظم روجه سته دل حرکت میکند والیه از خشین این خبر متخیر شده امر بجمع آوری لشکر اردلان میدهد و خود با اینکه هنوز چهره در گذر مانده شوهر داشته با عتد و مسیر سردار لشکر میشود در محل

اثر طبع قانع

ای وطن دایم غسه و یکی شیو او گریانتم
ای وطن سوتواری زامی دوری بی درساتم
که رشو ابوم کا به وفه گد با الله ای لاواشم
ای وطن شیواری حالی قومی بی ساماتم
دایما سودا زدهی دستس غم و هجرانتم

× ۰ ×

خوم که زانم چمن که ساس ودل برین دریاچه روم
خوم که زانم چمن دوچارای زامی برایشو به سوم
با بزبان یک به یک او با غورس و ترک و روم
کوه کندی بیستون فرقتس شیرینی توم
بویه دایم بی توقف چمن به لا گردانتم

× ۰ ×

ای وطن شرطه له بوکی یک شهوه زیبا تری
توله دودم کینیا وزیر و گووه رسا چتری
بوخوماری کله تویی شک له می سبها تری
تو به منازی له فردوسی برین احسانتری
بویه وه ک بلیل همیشه طالبی گریانتم

× ۰ ×

از که سته تها به بی کس ره نجه رویی هارمنم
غم فروشو ، غم گرو باغم به گولبی هارمنم
که ربه راستی بی و تادویی یاد رویی هارمنم
که ربه دویا طاقنی احزالی تویی هارمنم
وامقیم ای وطن وک شاشی هور امانتم

× ۰ ×

که رده میشم هه لدرن دل ناله و افغان کا
چاویه بی فکری دویون تیری خوی گریان کا
داووبه ردی اوده که مه رذ گری با کوردان کا
عتنی ملایه له ولما هیر خوجه ولان کا
ای وطن بو تو بگوتم فوجیه که ای قوربانتم

× ۰ ×

من و کو اسکنترم که وازمه ناو کیزی صان
ای اوسطوی خوبنده وازان شیرینی بوری نجات
ای وطن بو بعضی کس کوی نادمه هانلو نه هات
که رله گیل باهی تودا امرمی کم صدی حیات
واپه زانم دواسی سهر کونر و هدانتم

× ۰ ×

گویی آگه رده با یکی وطن هاواری مرگی توله کا
دایما هاواری زامی چاره که ای برسو ته کا
احتشیاچی تویه ملت انتظاری توتنه کا

× ۰ ×

چاوه هه سستی گیل که بو تویه دایم واته کا
(قانعا) سه وگه رده روزی شوخومه پداتم

× ۰ ×

اشدار نون را آفتاب پداله رضائی کلهر از گیلان غرب
ارسال داشته اند .

کرده سر آفتاب خود را بشهر میرسانند
محمد صادق خان دو دارالایاله حساری
شده سیاه محمد صادق خان دو بالایش
بام ها و سان جلو دروازه حکومتی
تا نزدیک ظهر چنگیده هیچکدام کاری
از پیش نی برنه ناچار امان الله یک
و بیلو قباد بیک فراباشی با چند نفر
از یک زاده ها و تفکچیان او را می
و یاه ای با طناب خود را بیلا بست
یام اهدون رسانیده مرصه برصاریان
تک می‌کنند از اینطرف هم بالاخره با
خرب تیشه و تیر دروازه را شکسته
داخل قلعه می‌شوند و مشاوه در گیری
شود و محمد صادق خان و اتباع او
با نهایت انتضاح و تلفات سنگینی اسیر
و دستگیر میگردند

سوار از اتباع خود چرم تسخیر کردستان
حرکت میکند بهمن رسیدن این خبر
فوروا والی هم با میرزا فرج الله وزیر و
معدودی از سیاه کردستان طرف طهر
پیرم مقابله و جلوگیری از شهر خارج
می‌شود و شب وادوتمز (لران) مانده اند
محمد صادق خان حرکت والی را بجانب
فران می‌شود بدون درک از غلط (لینان)
(گروه چار) شیخون زده نصف شب
وارد شهر می‌شود خانه میرزا فرج الله
و وزیر میرزا هدایت الله امین و ملا حاس
شیخ الاسلام و جمعی دیگر در همان شب
گرمیده فردا ظهر خود را میان ایل جاف
که در سرحد بوده اند میرسانند پس از
اینکه والی و میرزا فرج الله از این ماجرا
متعز می‌شوند با سیاه خود حرکت

نمونه جناب امین زکی بیک - ترجمه و انتساب آقای ابراهیم نادری

مشاهیر کرد و کردستان

قدرت و حکم او از کردستان تا سردان و بین و حدن رواج داشته و با وجود اختلافات شدیدی که در بین ساکنین این سرزمین وسیع - مفرما بوده در بر توذکات فطری و تهییرش (تعدادی) بوجود آورده و تمام عوامل را که موجب اختلاف بوده از میان ببرد داشته است.

توحات این سلطان زانیه حسن تدبیر و عدالت و رفتار پسته پده و با ملت بوده است.

سلطان صلاح الدین در حین عدل و تدبیر با زور و اقتدار جدا مخالف بوده و بسبب شریک اسلام حکم و قضاوت میکرد و از دستورات پیغمبر اکرم و اصحاب او کاملا بیروی می نموده است هر چند در رای و تدبیر صاحب بود ولی در امور بیرون بزرگان را بیرون نمیدانید و محترم میشد. با حسن تدبیر بی مثالش قلب رها پای خود را تسخیر کرده بود و همگی او را دوست داشته و تکریم می نمودند.

ولایتش بزرگترین شریعتی بود که بقلب رها پایش وارد آمده بود و در سراسر قلمرو حکم مانتاش از او بیک و بزرگ غنی و فقیر از مرگش متنازع و تمام بوده و در سوگواریش همگی چنانه سیاه در بر کردند زیرا پدری مهربان، پادشاهی وحیم احسانی عادل و سلطان شجاع و دلیر بود از حق ملت خود دفاع می کرد آنان را از شر دشمنان محفوظ میداشت و بیک از خود دشمنان محفوظ مقدس اسلام بود.

عقیده اش این بود که مصالح ملت را بر مصالح خود ترجیح دهد و در تعیین رفاه حال مردم بهترین درجه سالی و گوشا بود. به ما دنیا توجه و علاقه ای نداشت بطوریکه در حق او هم بجز خود الملك الظاهر ابراهیم صاحب ساخته فرموده بود.

ترا به بیروی از او امر الهی دعوت میکنم که اساس سعادت دایمی است تو را به آنچه خداوند امر فرموده و سبب تمام بیروزی های تو خواهد بود توجه میسازم از خوردن بر خورده باش و از ورود به این مرحله خودداری کن زیرا دیگر نفعی نماند از آنکه ای که آن در امان باشی تو را بر رعایت حال و حفظ دل های مردم توصیه میکنم زیرا تو امین خلق و امین خداوند برای آنان خواهی بود تو را به تسخیر و حفظ سلطنت امراه و تقراء و زیردستان نصیحت می کنم زیرا جز با عدالت و جزیبانه رهای با مردم توفیق نصیحت نخواهد شد پس کسی ظلم نکنی زیرا ظلم پایدار نیست بر حدی باش از حسابی که بین تو و ملت بوجود آید زیرا تو بدون ملت بجایی نخواهی رسید. رضایت آنان را جلب کن تا غد و نه ترا مغفرت بعثه و تو را به وادراست هدایت نسوده و نگهدارت باهه

با از اینکه سرور صوفی به اوضاع قدس آن متوجه شهر صور گردید ولی بواسطه مواعط طبیعی و پایداری سخت ساکنین آنجا تاحدی دچار اشکال گردید زیرا با شاه السلطن که چندی قبل بدست سلطان اسپر گردیده بود و بشرط هزیت با رویا آزاد شده بود در راس ایروهای سلطان از یک طرف وارد شهر مورشد او نیز از طرف دیگر داخل گردید تسخیر شهر بدست سلطانان باعث ازدیاد کتت سلطین شده و پادشاهان فرانس و انگلستان و امپراطور آلمان و بعضی دیگر از امراه و بزرگان اروپا تایلین حمله خود را در این موقع بر ایروهای سلطان آغاز نموده تصادف طوری بود که در این وقت امرای اسلام وحش غلبه هم ساشر لبرد که کمک و مساعدتی سلطان صلاح الدین یننایته و بدین ترتیب خود و قوایش بضمون کمک و مساعدت در برابر قوای فراوان و نیرومند دشمنان تفرار گرفت بود ولی ایسان بنفدا و جهاد در راه حفظ دین مقدس اسلام او را وادار نمود در این وضعیت دشوار تا آخرین قطره خون پایداری کند.

ایروهای سلطین ها بشهر عکاز صیده این شهر را محاصره کردند ولی سلطان با قوای للیل غنود پیوسته با آنان در نبرد بود بعد از دو سال پافشاری و جان بازی هابیت شهر عکادست نیروی سلطین هانفاد و از ارتکاب فجایع پیشدار درین تنوده بطوریکه ساکنین شهر در قتل این اعدا و مضالم کاملاً بدرجه جوار تردی قهرمان زورگ اسلام پی بردند.

ولی سلطان با وجود این جریانات تا امید و ما بوس نگردید و با شرح گفته عافله ای موانع شد از دخول بیروی دین مقدس جلوگیری نماید سرانجام پس از پنج سال جنگ و خونریزی ایسان صلح بست شد و در ۲۲ شعبان سال ۵۸۸ هجری جنگ با بیروزی قطعی قهرمان و سردار بزرگ اسلام - صلاح الدین پایان پذیرفت در ۲۶ شوال ۵۸۸ هجری سلطان به شام راجت نموده پس از مدتی برای استنزال حجاجی که بر می گشتند و قته در بین راه بسیار روز و چهارشنبه ۲۷ صفر سال ۵۸۹ هجری (۱۹ مارس ۱۹۱۳) در سن ۵۷ سالگی بدرود زندگی گشت و در اردک مسجد بنی امیه دفن گردید. میگویند از او ۱۷ پسر و یک دختر باز ماند.

صفات و عزایای برجسته او
اگر در مراحل زندگی صلاح الدین اندکی وقت شود دیده خواهده شد که سعادتی بزرگ و متنوع بوده و در تمام مدت حیات بزرگ تربیت خدمات و با کشور های غلور نموده و از نیرو های مهاجم اروپایی با کمال قدرت جلو گیری کرده و پیوسته بر ایروهای زور مند آنها غلبه داشته است.

سلطان صلاح الدین همیشه امراه و سلاطین اسلام را با وسعت و بیگانگی دعوت نموده و دو رکن بزرگ و مهم را (یعنی مسرو صوری) با وجود اختلافات زیادی که در بین زمامه داران و مردمانشان بوده به مکه مقدس حسیه نموده است

برای خوانندگان سخر آگهی

چون سال اول روزنامه کوهستان پایان یافته از آقایان محترمی که تا کنون وجه اشتراک خود را نپرداخته اند تلاش میشود برای پرداخت آن و تجدید اشتراک باین ساینده گری مزاجه فرمایند و لیز از آقایانی که بابت تک تروشی بدهکاری دارند خواهش میشود هر چه زودتر حساب خود را تصفیه فرمایند

نماینده نامه کوهستان در سخر کلاهی

آگهی
کتابفروشی فوزیه (در سخر) که بر اثر قضایای شهر بود ۳۲۰ منحل شده بود اما مجدداً افتتاح میگردد.

ذات شاهانه که پیوسته به ترمیم خرابی ها و بسط فرهنگ توجه خاص خود را مبذول میفرمایند مبلغ ده هزار ریال برای دایر نمودن مجله این بنگاه عام را تصفیه عطا فرموده اند.

اینک با سیاستگذاری بی پایان از توجه مخصوص اعلیحضرت عباس شاهنشاهی با ملاحظه کتابفروشی های مرگرو شهر ستانها میرساند که کتابفروشی فوزیه در سخر کتابفروشی نو را می پذیرد و برای فروش هر نوع تالیفات جدید آماده می باشد.

مدیر کتابفروشی فوزیه - بیور زاده

۷۰۰ سال است

میلیون از آنان در مناطق واقع بین سخر فرات و دجله ساکن هستند.

سراسر این سرزمین جاسایر مردمان است و راه آهنی که تا کنون راه های دریای مدیترانه کشیده شده وسیله ارتباط میباشد.

مناظر کرد نشین مهم ایران عبارت از دو ولایت کردستان و کرمانشاه می باشد و در ترکیه اطراف دیوایچه و آن دو قسمت شرقی این کشور است.

اما در کشورهای اتحاد جماهیر شوروی طوایف و قبایل اکراد در مغرب قفقاز سکونت دارند.

وطن اکران

کردها در سرزمین وسیعی سکونت دارند که از قدیم الایام جایگاه لیگان آنها بوده است. کرد که از شاهنشاهی بزرگ آریایی خالص است، ملتی بسیار نیروور بزرگ بوده بخوری که در آن زمانی که سیل حیات اهراب تا قلب آسیا و افریقا و جنوب افریقا پیش رفته بوده نتوانسته به قدرت و عظمت اجدادی اکراد لغذی وارد آورد.

آهاده می برای قبول کمک

شکی نیست که هر قومی نتواند آنان را در بهت آوردن آزادی کمک کند تا کمال میل پذیرفته و برای نجات خود از ابراز حق شناسی مشابه نتوانند داشت.

آگهی حصر وراثت
آقای اسداله صادق وزیر درخواستی به دادگاه بخش کردستان تقدیم که حسب االه صادق وزیر پسرش مقیم دائمی مستحق فوت نموده و اورت او منحصراً به درخواست کنتنه (پدر) و سه پسر (صداک) به االه بن مزالنه بن) و دو زن (عساده خانم - فاطمه خانم) بوده پس مزالنه بن اولادین وقت فوت (پدر) و االه صادق خانم (مادر) و دو برادر (اسداله به االه بن میباشد. بستنده گواهی نامه معنی و رو نوشت شناسنامه برای استفاده از االه ترکه متوفیان صدور گواهی حصر وراثت خواستار شده. لذا مراتب سه بار متوالی در روزنامه رسمی کشور و روزنامه کوهستان درج میشود اگر کسی و خواهی دارد یا وصیت نامه رسمی و سری نزد او هست از نشر این آگهی نامه ماه بابت دادگاه مراجعه والا گواهی صادر میشود رئیس دادگاه بخش کردستان - خیابانی ش ۲۰۴ ۳۰۱

آگهی حصر وراثت
حسین خانم خوش کلابان درخواستی به دادگاه بخش کردستان تقدیم که آقا موسی ناراجی مقیم دائمی مستحق فوت نموده و اورت او منحصراً به مشارالیها (زوج) و یک پسر (محمد هدی) بوده بدعا محمد هدی نامبرده نیز فوت کرده و اورت مشارالیها حیده خانم (مادر) و نگار و توران دشت (خواهران) میباشد.

آگهی حصر وراثت
آقای عباس کیابار درخواستی به دادگاه بخش کردستان تقدیم که حسب االه کیابانی پدرش مقیم دائمی قریه داکبران حومه سنجق فوت نموده و اورت او منحصراً به مشارالیها (پسر) و االه مقیم در روزنامه رسمی کشور و روزنامه کوهستان درج میشود اگر کسی و خواهی دارد یا وصیت نامه رسمی و سری نزد او هست از نشر این آگهی نامه ماه بابت دادگاه مراجعه والا گواهی صادر میشود رئیس دادگاه بخش کردستان - خیابانی ش ۲۱۳ ۳۰۱

شکایات از حسابداری ژاندارمری
نامه بدون امضای حاکم از احتیاج عالی که در حسابداری ژاندارمری کل مشدودتشر روزنامه رسیده از فرستنده نامه فوق الذکر تقاضا میشود در مورد تیکه مدارک کاتبه برای اظهارات خود دار در یکی از روزهای ایام هفته بین ساعت ۷ صبح به ظهر باماده روزنامه مراجعه نماید

دفتر راهنمای تهران خرید و فروش و معاملات شمارا در اسرع وقت انجام میدهد - نشانی خیابان فردوسی

مختصری از شرح حال علی مردان خان قلی

والی لرستان
-۳-

خان کوه گیلویه بزرگ که با ده هزار نفر عازم اصفهان بود به همین سرنوشت دچار گردید.

علی مردان خان همانطور درخونسار مشغول جمع آوری قوای تپیه خواروبار برای شهر منصور و تعطیل زده اصفهان بود و تصمیم داشت پس از تکمیل عده با آنها حرکت و اصفهان را از محاصره خارج نماید.

در حین که والی برای جمع آوری قوا چند روزی در اردو نبود همان برادر کوچک خاتیش قسمتی از لشکریان را فریب داده خواروباری که تا آنوقت جمع آوری شده بود بسا فرح اله خسان همدانی رفته در حدود شش هزار نفر برداشته و بطرف اصفهان حرکت نموده در سه منزلی اصفهان به عده بزرگی از افسانها مصادف و پس از دادن سه هزار نفر تلفات و گذاشتن بارونه و خواروبار منهدم بطرف خواسار مراجعت می نماید و در آنجا به علت ارتکاب این جنایت به حکم والی یقتل میرسد.

در اثناء جریان این وقایع شاه سلطان حسین در تاریخ ۲۱ محرم ۱۱۳۵ هجری از سلطنت استعفا و به مصداق همان تسلیم شده و به دست مظالمه متول و شیر اصفهان برای تخت کشور پدست امانت افتاد.

چون خبر استعفاء شاه و سقوط اصفهان به علی مردان خان رسید از خواسار به لرستان مراجعت نمود.

در سال ۱۱۳۷ لشکر همی از همدانی در تحت فرمان احمد پاشا والی بغداد داخل لرستان شده و در ۱۰ خرم آباد پای تخت آلوایت نهاد چون علی مردان خان در آن موقع پیش از بازگشت هزار نفر عده نداشت و باین عده روپوشدن با قوای ایوب همدانی را بی نتیجه میدید و از طرف دیگر محاصره شدن در شهر آباد را نیز صلاح ندانست شهر خرم آباد و آبادیهایی اطراف را از سکنه تخلیه با خود بطرف خوزستان برد.

وقتی که احمد پاشا وارد خرم آباد شد بدون سکنه و بکنی خالی بود و باین جهت در کمال سهولت یزیدی را برای اراضی این ولایت را به تصرف در آورده و پیش از آن پاشای موصل را باجیت خود برای تاخت و تاز بطرف ولایت بهنجاری اعزام نمود شمع خان رئیس ایل بهنجاری به منابه آنها شناسه و پس از مدتی زد و خورد بواسطه کثرت نیروی همدانی بهنجاریها خود را عقب کشید و راه را برای همدانیها باز نمودند باین ترتیب پاشای موصل تا ۲۴ فرسخی اصفهان پیشرفت و در آنجا بواسطه برخورد با قوای افغان متوقف شدند.

قلب نشینی علی مردان خان به خوزستان پیش برده نگرسون الجیش مدبرانه بود که اسابت نظر و مهارت جنگی او را بطرفی آشکار و او را در اردو بد فرماندهان بزرگ قرار میدهد مشارالیه چون دید که با عده کم خود در مقابل قوای ایوب

همدانی هر گونه مقاومت بی نتیجه خواهد بود و اطلاع داشت که والی بغداد کلیه قوای ایوبی خود را بطرف اصفهان روانه کرده و ولایت هرات و موصل تقریباً بدون مدافع میباشند تصمیم گرفت که راه برای او باز نموده و خود به خاک عراق حمله نموده و باین ترتیب قوای همدانی را مجبور به تخلیه لرستان و مراجعت به عراق نماید و این همدانان طرح سوخ الجیش معروضی است که در میانهی راه بدر مقابل کارتاژ بموقع اجرا گذاشته.

علی مردان خان پس از رسیدن به خوزستان خوابین دزغول و قوشتر را با خود همراه نموده و عده قریب سیل هزار نفر به عراق حمله نموده از بصره تا بغداد تمام نواحی را قتل و غارت نموده و حتی خود بغداد نیز از تخریب و کشتار آنها مصون نماند.

در تمام این جنگها و تاخت و تاز ها دخترهای والی نیز همراه او بوده و در جنگها شرکت داشته مخصوصاً در جنگی که در اطراف بصره واقع شد از خود رشادت و بی باکی کم نظیری را نشان دادند.

وقتی که شیر تاخت و تاز و حمله علی مردان خان به عراق به احمد پاشا رسید فوراً پاشای موصل را از بهنجاری احضار نموده و بانام نوابی خود به بغداد مراجعت و مجبوراً ولایات تسخیر شده لرستان و بهنجاریه را تخلیه و در مقابل پست مدبرانه علی مردان خان تنها تسبیح که هادی دولت همدانی شد غارت زدگی و خرابی ولایت عراق و تلفات زیادی بود که به ساکنان آنها وارد آمده بود.

در مدتی که قوای همدانی در خاک بهنجاری بودند بهنجاریها که خود را به محل های سخت و کنار کشیده بودند آنها نیز بنوع خود بوسیله بهنجارهای متعدد و حمله به غلظت مواصلاتی و تداو کاتی همدانی تلفات زیادی بآنها وارد نمودند.

علی مردان خان قلعاً هم در لرستان به نام علی مردان خان بزرگ در افواه مشهور است و بنیای بل بزرگ خرم آباد را باو نسبت میدهند.

بطوریکه معلوم است علی مردان خان بی اندازه علاقه مند به شکار بوده و در اغلب نقاط لرستان هنوز محلهای زیادی باسم کله علی مردان موجود است (شکار در زبان لری محلی را میگویند که شکار جن برای مراقبت و رسیدن آنجا قرار میگیرد و باصطلاح فارسی کوه شکارچی) سنن این علی مردان خان باعلیردانهان بهنجاری که بعد از نادر شاه مدتی در اصفهان اسما به عنوان نیابت سلطنت و رسماً پادشاهی میکرد اشتباه نشود (چیز)

قابل توجه وزارت جنگ

برودادخواست های متعدد مخصوصاً دادخواست ۲۴۱۲۱۵ در خردادماه سال ۲۳ جناب آقای فیهی وزیر مشاور وقت با مملوکات در بوکان جهت تقوی تا این صادر فرموده و در فروردین ۲۴ سرتیب هوشمند انتشار نیز نامیت نامه فرستاده داوطلبانه با کمال اطاعت حاضر شده به منتجع آمده پس از مدتی در شهریور سال ۲۴ مدتی بدون جهت زندانی و تمام املاک توقیف و دیناری استفاده مالکانه نکرده و کلیه رعایا و

بررسی در شعر و ادبیات کردی

۸- ادبیات کردی
امروز ادعای هر علم و سنی را بشنایده

تا آنرا بررسی و آزمایش نکنند، مدعی راحله باز و درود گویدانند، بپوشش که از این باب خارج است، به من بگوئید این همه خالقان و دیر و تنگه

آخر چه نفس بجز تعلیم تنبلی و جمع املاک و نقدیه دارد

بکسرتیبه آنها را امتحان نمی کنی، تا غنیمت گذر هشتاد پانزده، اگر بیکدغه مانند زر آنها را محک بزینی

خواهید غنیمت گذر هشتاد پانزده ای سرگرم به رموز و ناز و نیاز نگاه کن در اروپا علم بن برتیه اعجاز رسیده

از بکطرف برج ایفل سر با سان کشیده، از طرف دیگر در زیر زمین گردش می کنند

تمام سطح کره زمین را پیوده اند و در فضای آسمان به پرواز در آمده اند

چینی ها هنوز هم کار هستند مبداء پیغمبر اکرم فرموده: اطبا را العلم و لولیا الصین

در این حدیث بین مرد و زن تفاوتی گذاشته شده

و اگر ملاز این کار بسی کرد تو بیای علم و صنعت فرا گیر چکار به باین داری که از مینسی است، پرودی است یا هندو

باید مانند سنگ آهک همیشه در کار و حرکت باشی، زیرا امر همیشه در هر قرن تغییر میکند

تنبلی کار اشخاص پست تر بی عرضه است و دست خست (از کار) روی حکم سیر قرار میگیرد

اهل بیعت اشخاص صاحب علم و فن و عرفان هستند، نه مردمان جاهل و بیکاره و بی فایده

هر کس که از کسب کمال می بهره است، درویش، مارگیر و سالامشود بنا به اظهار مخرج گون

جمیت چین چهار صد مایون است ولی تمام جمیت زاوون به چول ملیون می رسد

مبداء زاوونی ها در نتیجه تفوق علم و صنعت، نگاه کن چطور چین را مغلوب و محکوم نمودند

زن و بچه ام و زبان تا روز ۱۶ اردیبهشت در سنتج تهن نظر و از آن تاریخ تا کنون زندانی، بر او اوی نیست بدون مدرک و دلیل خلاف مقررات کسی که با کمال جان نثاری حاضر به اطاعت باشد بجای تشویق بتأحق اینطور متذانی باشد

استرحاماً بل توجه استغفار علی جوانردی

شکایت مردم به انجمن ولایتی کردستان

اینها باین اوضاع کشته گان زیر ک

لی الواقع در منتهی دوچه صنف و اقلیت مانده و از دست گران فروشان اینت هیرستان به تنگ آمده ایم تا حال امید و انتظار ما این بود که شاید از طرف انجمن ولایتی اقدامات عاجلی برسد گران فروشان بخصوص غنای و قفسان بشود

متاسفانه از بعضی ناسیب آن انجمن معترم باری از قوش ملت بدست و نلک زده بر نداشت کوچکترین رفاه برای ما اینت طبقه ضعیف فراهم نیاموده اند

بطوریکه از انتشارات رادبو و روزنامه بر میآید دستور موجد جناب آقای نصرت وزیر انجمن های ایالتی و ولایتی و فرمانداری شهرستان ها را دستور اجرای قانون گران فروشان نموده اکنون در تمام شهرهای ایران در اثر اجرای قانون نامبرده کلیه اجناس و خواربار تنزل فاحشی کرده و مردم در سایه مردان با تدبیر و کارآزوده مرکز و شهرسایا روز بروز برهنه کمی خوشی ایل میشوند ولی به پنهانان بطوری که مشاهده میشود این شهرستان زآن سعادت محروم مانده و نرخ بندی های که از طرف انجمن بلدی بعمل میآید گران تر از نرخ است که فعلاً خود کسبه بفروش برسانند مثلا تنم مرغ که از هه چیز بی قایل تر است بفرازدانه یک ریال نرخ بندی شده در صورتیکه به ۷۵ دینار بفروش میرسد یا شیرینی از فرار کیلومی ۷۰ ریال مین شده در صورتیکه خود شیرینی فروشی ها به ۵ ریال میروند و یا روغن یکسین ۲۸۰ ریال بقال به ۲۷۰ ریال میروند و ...

نکته دیگری که بیشتر قابل توجه است مصرف نان این شهرستان است که به تمام منتهی گران تر از سایر خواربار و بر خلاف قانون و مقررات بصرف میرسد زیرا در تمام ایران کمتر دیده میشود که نان را هندی بفروش برسانند در صورتیکه در این شهرستان غنای ها گندم را بفرازد یکسین ۷ ریال خریداری کرده و نان را بطور هندی فسی میفروشند که نرخ آن یکسین ۲ ریال میرسد و ندرتا هم دیده میشود نان را وزن کرده باین مردم بدبخت زبنت کش تحویل دهنه و اگر اتفاقاً هم با سنگ و تراز و بفروشد یک باره بخیبر محتر را باشخاص میدهند

این است بدین وسیله توبه انجمن را باین وضع رقت بار قسرترازا مالی این شهرستان جاب نموده تقاضای رسیدگی و اقدام عاجل داریم

بامضاء بیش از ۱۵۰ نفر

با اتفاق عموم و اتفاق یکسانگی مانند سیر فولادین در مقابل خواست روزگار است

کردهای ما جاهل و عقب مانده اند و با هم مانند آش و نفت و پویشال هستند اگر دست اتحاد بهم بدهند

مانند اسکندر هم جهان را خواستند گرفت (در این قصبه نیز بیش از آنجا در متن فرانسوی بود ترجمه دهویلاوه بملت ایشانکه ترجمه فرانسه دارای اشتباهاتی بوده از روی همین اشار کردی قسمتی از تمام قصبه در اینجا ترجمه و نوشته شد مترجم)

کوهستان

خاطر مبارك آسوده مباد زيرا در گردستان آسایشی نیست

آنای رشید خان فاتح نظر به اینکه دندان خانیس محتاج به ترمیم و تعمیرات است تماشاً کرده جو شب بقریه قلندر ملک مصری آیه بروم .
چنانچه رای مبارک علاقه میگیرد اجازه فرمائید دوشبه رفته و بعد از تمییر مراجعت نماید .
انتظار امر مبارک را دارد
امضاء دکتور طاطائی

جواب

پادگان سقر

شماره ۵۸۱

تاریخ ۲۵ اردیبه

آنای دکتور طاطائی

باجع نامه مورخه ۲۵ اردیبه ۱۳۱۴
حرکت جاناچالی به آبادی منظور فعلاً
صلاح نیست

از سقر ساعت ۱۲

فرمانده پادگان سقر

سرهنگ مختاری
چند نکته در این دو نامه جلب توجه
میکند :

- ۱- هر مبل با کسب اجازه از مقام فرمانده معظم باید انجام گیرد
- ۲- برای اینکه در خواست ها مورد توجه واقع شود باید عناوین قلبیه و تنظیم آمیز و عباراتی که حاکی از کوچکی در خواست کننده و بزرگی فرمانده پادگان باشد ذکر گردد مانند «رای مبارک» «امر مبارک» در نامه فوق
- ۳- کار های کوچک را فرمانده بزرگ سعی می کند خیلی مهم جلوه دهد و از دقت و توجه خاص خود مدد گیرد و پرونده بگذارد مانند جواب لثوق و مضموماً تاریخ آن «از سقر ساعت ۱۲» مثل اینکه واقعا حضرت سرهنگ يك فرمان نظامی فوق العاده مهم را امضا فرموده است.
- ۴- سلب آسایش و آزادی از مردم بدون کوچکترین پروا مثل حرکت جاناچالی به آبادی منظور فعلاً صلاح نیست .

و اتقاد بدبختی غریب است . دو قاموس هیچ ملت بیچاره ای این را نمیتوان یافت که رای مبارک را یک فرمانده پادگان چنین فرار گیرد که فردی را در بیاباری بگذارد و زجر بکشد و رسماً مناسبت کند از اینکه بزرگ بیابانش برود .
اگر قریه قلندر در خاک مهاباد واقع می بود و اگر سوابق از مالک یا بزرگ مورد بحث حاکی از خیانت به مملکت یا سوء ظن در میان می بود حضرت سرهنگ نامدی حق داشت زوجه احتیاطی در پیش گیرد آتمم نه با این صراحت که رسماً اجازه حرکت بزرگ جهت مصالحه دهد .

تا بحال چندین بار توجه دولت را به وضع اسف آلود حرن انکیز منطقه سقر جلب نموده ایم و مخصوصاً عکس العمل های سیاسی مهم سوء رفتار و اختوت بی جا می راکه باز هم در آنجا حکم فرما است تذکر داده ایم ولی مناسبه طبق آخرین اطلاعی که بنا رسیده تنها از خشونت و بد رفتاری کاسته شده بلکه بر شدت آن افزوده شده است .

لازم به تذکر و یاد آوری است که ساکنین منطقه سقر چه در بیست سال گذشته و چه در چند سال دمگراسی بیوسته دستخوش تبايلات و سوء رفتار مامورین ، بخصوص مامورین نظامی واقع شده و تحت عنوان اینکه آنجا منطقه مرزی است و از لحاظ نظامی مهم می باشد از هیچ ناملاسی نسبت به آسان خود داری شده است .

برای اینکه اولیای دولت و خصوصاً جناب آقای عسکرت وزیر و آقای وزیر جنگ از جریان اوضاع این منطقه آگاه باشند و بدانند که سیاست دولت در این ناحیه چگونه حفظ میشود و ذیلاً نمونه کوچکی ذکر می گردد .

یکی از اهالی سقر که دکتور دندان ساز است و بیش از پانزده سال است سقر را ترک کرده و چندین سال مستند به کار دندان سازی اشتغال داشته و پنج شش سال اخیر را در تهران اقامت گرفته است اخیراً برای دیدن اقوام خود به سقر مسافرتی مینماید دو هنگام توقف از طرف یکی از مالکین آنجا که دو یکی از دهات حوالی سقر سکونت دارد نامه ای دریافت میکند که خانواده اش به دندان درد شده بی دریا شده تماشاً مینماید دکتور برای عیادت و مصالحه آن جا برود .

با وجود اینکه مالک نامبرده از دولت خواهان است و دهی که در آن سکونت دارد جزء خاک سقر و در منطقه کردستان جنوبی است دکتور چنین صلاح میداند که این مسافرت را با اطلاع و اجازه فرمانده پادگان سقر انجام دهد زیرا همان طور که قیلام با اطلاع خوانندگان وسایده این مسافرت اشخاص در سقر و اطراف آنجا است و وسیله پاپوش ساختن و متهم نمودن اشخاص با آسانی و سهولت فراهم میباشد بنا بر این دکتور عین نامه مالک فوق الذکر را بشبیه مراسم ای بدین مضمون در تاریخ ۲۵ اردیبه ۱۳۱۴ به فرمانده پادگان می نویسد :

حضور محترم فرمانده معظم پادگان سقر دام بقائه با تقدیم عین مراسم درخواستی

آبرودان یکساله داخله - ۲۰۰ ریال
تک فروشی داخله ۴ ریال
خارجه - ۲۵۰ ریال
خارجه ۵ ریال
جای اداره تهران خیابان فردوسی روبروی بانک ملی
اطلاعات تازه از عراق

روش عراق در مقابل قیام اگراد

دوش بدوش تمام اگراد عراقی حمله شدید خود را بر مرکز حکومت عراق یعنی بغداد آغاز نموده .

طبق قرائنی که بدست آمده و قیام اگراد را تأیید مینماید تقویت های است که از طرف شورویها بعمل می آید بطوریکه کردها توانسته اند مقدماتی برای اسلحه از آخرین سیستم بدست آورند . ملا مصطفی در قیام اخیر خود بر علیه دولت عراق در سال ۱۹۴۵ تسواست قسمت بزرگی از اگراد عراق را با خود موافق سازد ولی دلیلمات های عراق تا حدی حلیات او را غشی و از بیوستن عشایر و طوایف اگراد به او جلو گیری نودند ملا مصطفی که ناگزیر به استواری شدن به خاک ایران شد وعده داده است که بزودی به کردستان عراق مراجعت کند .

قیام اگراد برای عراق بسیار زیان آورده زیرا تشکیل کردستان مستقلی باعث خواهی گردید که سرزمین وسیع و منابع گرابهای از دست دولت عراق بدر رفته و ممانعت نسبت بجز از حیطه اختیارات خارج گردد .

مخالف رسمی اظهار میدارند که دولت عراق تا آخرین لحظه سعی و کوشش خواهد نمود که از وجود آمدن کردستان مستقلی جلوگیری کند و از هر وجه خاک خود یا کمال جدیت دفاع خواهد کرد .

اگر شورویها در نظر داشته باشند که بر خلیج فارس دست بیاخته های نیست که از هر قیامی که آنها را به این منظور نزدیک سازد پشتیبانی خواهند کرد خواه قیام از طرف اگراد ایران یا اگراد عراق و خواه بوسیله دست بیس های هر یک از دو کشور باشد . این امر نیز در نظر اولیای دولت عراق قطعی است که دولت انگلستان جدا برای جلوگیری از پیشرفت نفوذ شوروی خواهد کوشید .

قابل توجه ریاست کل

شهر بانگی
ایشرا چند نفر از سر باسیانی های کردستانی برای گذراندن امتحان و نیل بدرجه پاپوری به تهران آمده اند و بجز از یک نفر بقیه به مقام پاپوری نایل نشده اند .

چون در میان آنها کسانی هست که سالها عمر خود را با کمال صداقت و دوا خدمت صرف نموده و حتی یکی از آنها در راه انجام وظیفه هستی خود را از دست داده شایسته است ریاست محترم کل شهربانی دستور تجدید نظری در پرونده آنان صادر فرماید تا بیشتر به انجام خدمت دلگرم باشند .

چاپخانه شرکت مطبوعات

روزنامه المصری چاپ مصر
راجع به وضع عراق چنین می نویسد :

امروز دولت عراق با دو مشکل مواجه شده یکی موضوع قیام کردها و نفوذ روس در منطقه کردستان شمالی و دیگری مسئله فلسطین .
در نظر دولت عراق موضوع دوم چندان مهم نیست ولی آنچه کاملاً مورد توجه زمامداران عراقی است و ارزش زیادی برایش قائلمد همانا موضوع اول میباشد .

کشور عراق در مسایکی ایران با مراقبت کاملی اوضاع کردستان شمالی را مینگرد زیرا اقدامات اگراد در این ناحیه رابطه بسیار نزدیکی با قیام کردها عراق دارد چیزی که بیش از حد مورد نگرانی دولت عراق است مساعدت های دولت شوروی به اگراد میباشد .

یکی از جهان گردان که چند روز پیش از این وارد بغداد شده اظهار می دارد که ملا مصطفی با وزانی فرساده انقلابیون اگراد عراق که اکنون از کردستان عراق متواری شده خود را برای حمله ای به خاک عراق و ناحیه ای که مسکن اجدادی اوست آماده نموده تا

قلندر در خاک سقر است و آنجا کاملاً در حیطه اقتدار حضرت سرهنگ ، فرمانده معظم پادگان میباشد عانی نبود که اجازه دهد دکتور دندان ساز برود و از جاسوسان ویژه خود تکی چند بفرستد که از مهابت امر و مسافرت اطلاع های گران بها بدست آورند .
بن است نمونه کوچکی از خوش رفتاری خود بخوانی سرهنگ مختاری آبا با این جریانات تیسار سبیه امیر احمدی وزیر جنگ انتظار دارند که مردم به انصران نغمه ای که بدین طریق با مقدمات مردم بازی می کنند خوشبین بوده و جز از تحسین چیزی بر زبان نرانند .

با در نظر گرفتن اینت جریانات ، بر خلاف اظهارات آقای شهاب المراه فرمانده اردستان ، در مصاحبه خود با خبرنگار روزنامه اطلاعات ، با کمال تاسف به اولیای دولت میگوئیم :
خاطر مبارک آسوده میباشد برادر کردستان آسایشی نیست و اگر ظاهر آرامی را آنای فرمانده اردستان مشاهده فرموده اند شیراز باطمت امر است وجه بیاضیبت و ظاهر آرام است که شخصاً در بیان حقایق گمراه میسازد .

انتقاد دوام وزارت جنگ و مخصوصاً تیسار سر لشکر جهاانبانی و تیسار سر سرتیپ هایولی فرمانده لشکر کردستان جدا بسلیات آنای سرهنگ مختاری رسیدگی نموده و برای بی بردن بجناب قنطربکته های ایتال استدی و اهوان او که از قمره و کراهی مختاری هسته انگفا نکنند و مخصوصاً توجه نمایند کارهای حساس این مناطق به کسانی سرورده شود که اقلاً مترشان قدرت تفکر داشته باشند .